

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apotheca Spiritualem Pharmacorum Contra Litem Contagiosam Aliosque Morbos

Wichmans, Augustin

Antverpiae, 1626

Cap. XXIII. De S. Augustino Hipponensi Episcopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9653

rent quos domesticos appellant Lares & tam publicè quàm priuatim animarum suarum sanguinem fundent. hoc errore & pessima consuetudine vetustatis multarum provinciarum ciuitates laborant, ipsaque Roma orbis domina in singulis insulis domibusque Tutelæ simulacrum cereis venerans ac lucernis, quam ad tuitionem ædium isto appellant nomine, vt tam intrantes quàm exeuntes domos suas inclyti semper commoneantur erroris. idque per Prophetam suum Isaiam grauissimè Deus exprobrat Iudæis in viam gentium malè abeuntibus, dicens: *Et post ostium & retro postem posuisti memoriale tuum*, id est, idolum Dei tui, vt illud quasi Tutelæ simulacrum tam intrans quàm exiens adorares, felicemque ac faustum regressum & ingressum, id est, omnes actiones ab eo prosperari posceres. Quod illi perperam falsis dijs exhibebant, nos id rectè veri Dei sanctis amicis præstamus. nec idcirco gentilizamus, sed gentilium errorem corrigimus, & ad orbitam sinceræ pietatis reducimus.

Vide Alex.
ab Alexan.
l. 3. genial.
cap. 14.

cap. 17.

C A P. XXIII.

De sancto Augustino Hipponensi Episcopo.

Magnus Aurelius Augustinus, Canonicorum regularium genuinus parens, & Ordinis nostri Præmonstratensis diuinus Legislato, etiam in hoc sacro Sanctorum cœtulo locum sibi vendicat. De illo enim ita Cornelius Lancilottus nuper Augustinianorum Exprovincialis & Prior Antuerpiæ: In vrbe Papiensi (requiescunt ibidem sacræ eius reliquiæ, eò à Luitprando rege Longobardorum ex Sardinia solennitate regiâ translata) iam

l. 2. vitæ
S. Augu. t.
cap. 5.

iam à multis annis inuenitur D. Augustinus depictus cum Pontificalibus indumentis in aula Senatoria, vbi ciuitatis decuriones genu flexi ob cessantem eius intercessione pestem, duodeuiginti faces offerunt; cuius rei vt perpetua foret memoria, ita litteris est prodita:

*Anno M.D.III. Vrbe nostrâ peste seuisimâ afflictâ
desperato irritô, humano auxilio, cœlesti protectori
Augustino duodeuiginti faces albas quotannis oblaturi
nuncupato voto salubrem statum impetrarunt.*

Dignum certè gratitudinis & accepti beneficij argumen-
tum. Sed non solum Italiæ suæ in qua renatus primùm,
& ad quam, denatus diuina quasi prouidentia postmo-
dum translatus fuit, huiusmodi auxiliatricem opem exhibuit,
sed etiam diuersis Hispaniæ ciuitatibus simili malo laborantibus. cum enim ciuitas Guadalaiaria in regno Toletano venenatis locustis adeoque pestiferis magno numero deuastaretur, suppliciter à populo exoratus abegit easdem, primùm à prædicta ciuitate, deinde prope Malaganium in ciuitate Ernani Caualleros, & multò antè urbem ipsam Toletanam extremâ fame laborantem, præsentissimæ morti eripuit. cum enim supplicationes haberet populus & longis ieiunijs orationibusque semet affligeret, omnibus inspectantibus venit S. Augustinus, & veluti alter Moses, de quo legimus quòd flare fecerit ventum qui arreptam locustam proiecit in mare rubrum, ita vt Exod. 10. ne vna quidem remaneret in cunctis finibus Aegypti, pedo pastorali locustas omnes & vim noxiorum animalium, in flumen Tagum fugauit. cuius tanti beneficij ne vquam memoria excideret, ciues Toletani seipso publico voto ad supplicationem annuam obstrinxere, quæ res hisce verbis in fastis eorum tamquam in perenni monumento est comprehensa:

Hæc

*Hac die (Dominica nempe in albis) est nobis obligatio
faciendi processionem usq; ad monasterium sancti
Augustini ex voto facto prolocusta.*

Gom. Lan-
cil. l. 3. ca.
67.

Ios. Pamp.
in chron.
anno 430.

ita Lancilottus ex registro Ecclesie Toletanae, in quo an-
nus rei gestae annotatur 1268. vbi & subiecit miraculosam
victoriam quam Franciscus Gonzaga Dux Mantuanus
contra Genuenses ac Philippum Galeatum Ducem Me-
diolanensium intercessione S. Augustini obtinuit. oratio-
ne enim cum voto facta, apparuit S. Praesul Francisco Duci
Mantuae, victoriam promittens, quam duabus vicibus ipso
S. Augustini festo die contra Ligures hostes suos est con-
secutus: in cuius rei memoriam vrbs Mantuana S. Augusti-
num patronum ac defensorem sui delegit, diemque eius
solemni religione celebrat, ac ipse Dux Mantuanus sacris
interest quae tum in aede Augustini peraguntur, & munus
honorarium ibidem ex more offert. Historiam totius rei
gestae, portae ciuitatis incisam esse referunt, extantque de
eadem hi versus:

*Vos patria ciues quibus hic Pater expulit olim
Bis Ligures, latumq; dedit bis habere triumphum,
Dum sua curriculo bis festa darentur eodem,
Este boni memores & grati aduertite dona.
Mecum huic laudes, mecum hic celebretis honores.
Protector patria, spes & tutissima nostra
AVGVSTINE PARENS Doct̃or, lux incl̃yta sacri
Eloquij, innumeras Ocneas accipe laudes.
Tendimus inde manus humiles oculosq; precantes.
Venturo aduersis, vt quondam protege princeps.*

Ocneas,
id est,
Mantua-
nas. fuit
enim
Ocnus co-
ditor
Mantuae.

ita S. Praesul Italiam suam ope sua protegit & sacris suis
exuijs amplius exornat quam quidquid in ea antiquitas
rerum memorabilium & illustrium monumentorum fuit
admirata. in cuius laudes plura hinc congerere, est aquas
mari

statuitur vt Clerici nec comam nutriant nec barbã, quem Canonem S. Augustinum fuisse transgressum, nefas est dubitare. cui Canoni conformes sunt plures antiquæ imagines & statuæ in Ecclesia nostra Tungerloënsi in quibus raso mento sine barba sanctus Augustinus representatur. Sicuti nec communis illa pictura probanda est in qua puerulum ad pedes eius inuenias qui è mari in paruum puteum conetur omnem aquam colligere. quod desumptum videtur ex fictitia quadam epistola S. Augustini ad Cyrillum Hierosolymitan. in qua S. Hieronymus ad Augustinum de æterna beatitudine contemplantem introducitur hæc illi intimando: Augustine Augustine putasne breui immittere vasculo mare totum? potius totum mare in arctissimo clauderetur vasculo quàm gaudiorum & gloriæ quibus beatorum animæ sine fine potiuntur minorem intelligeres particulam. Quæ licet sint plausibilia, falsò tamen sub Augustini nomine in prædicta epistola erroribus & hæresibus plena ab impostore barbaro (ita eum vocat Molanus) astruuntur. Recentiores (sicut falsitas facillè variat) narrant puerum Iesum Augustino apparuisse dum meditaretur libros de Trinitate, quodque ille aquas totius maris paruo puteo voluerit includere. Vt referantur, inquit Molanus de piet. cap. 68. magis plausibilia sunt rudi populo, quàm veritati innixa. Toleranda est vbi posita est, sed non extendenda, vt idem ait. De nigro eius habitu & famosa illa corrigia hinc plurima possem differere, sed prouinciam hanc lubens cedo fraterno & doctiori calamo à quo præuentus sum. Corpus sanctissimi huius Episcopi, Hippone in Sardiniam translatum est anno 504. quam Translationem Ordo noster colit 11. Octob. inde verò anno 725. operâ Luitprandi regis Longobardorum.

dotum pompa solennissima Papiam translatum est, vbi hodieque requiescit, sicut & matris eius Monicæ corpus in Belgico monasterio Aroasiensi diocesis Atrebatensis dicitur requiescere, quò translatum putatur anno 1162.

CAPVT XXIV.

De S. Gregorio Thaumaturgo.

Gregorius Neocæsareæ Episcopus ob prodigiorum magnitudinem dictus Thaumaturgus, id est, miraculorum patrator, huic agmini meritò venit adscribendus, vtpote qui meritis virtutum suarum grauissimam pestem sub Gallo & Volusiano Impp. totum orbem penè depascentem per angelos malos vlciscente Deo hominum impietatem, immissam, in diebus carnis suæ à Neocæsareæ gentilitijs tum adhuc erroribus dedita, propulsauit: nam Episcopus factus septemdecim tantùm Christianos in ea inuenit. Rem gestam narrat cognominis eius Nyssenus in vita hisce penè verbis: Feriæ publicæ & vniuersales erant Neocæsareæ dæmoni cuidam domestico, patrio ritu ac more solemniter celebrari consuetæ, ad quas vniuersa propemodum multitudo ex tota ea regione confluebat, atque eorum qui concurrerant theatrum plenum erat, quiq; postremi affluerant subsellijs vndique superfundebantur atque omnibus ad spectacula & acroamata orchestram intueri cupientibus, plena scena tumultus & trepidationis, irrita præstigiatoribus mirabiliumque spectaculorum artificibus ostentatio erat, tumultu sese mutuo constipantium non modò oblectationem
S 2
musicæ